

רעיונות אצוואלדיאע

פרשת משפטים תשפ"ד, עלון מס' 519

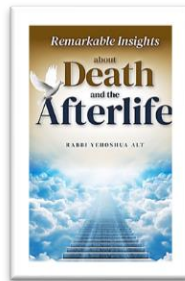
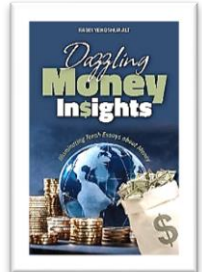
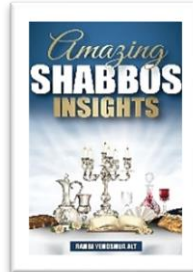
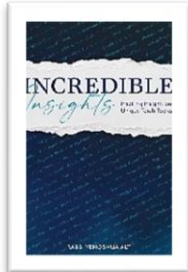
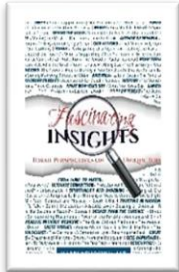
צו קויפן איינער פון דער מחבר'ס ספרים, און באשטעלן אז עס זאל אנקומען ביי דיין טיר, ביטע שיק אן אימייל צו:

valt3285@gmail.com

אדער קענט איר קוקן ביי:

<https://amzn.to/3eyh5xP>

(וואו איר קענט אויך זעהן די באריכטן)

מיר פארשפרייטן הערליכע דברי תורה איבער דעם גלאָב

קאנאדע • טשילע • טשיינא • טשעכיי • ענגלאנד • פראנקרייך • דייטשלאנד • גיבראלטאר • האַלאַנד • בראזיל • ארגענטינע • עסטרייך • אויסטראליע • בעלגיע • אונגארן • אינדיא • ארץ ישראל • איטאליע • מעקסיקא • פאנאמא • פוילן • רוסלאנד • דרום אפריקע • שווייץ • אוקריינא • פאראייניגטע אראבער עמיראטעס • ארצות הברית • ווענעזועלא

צו פארבינדן די טויזנטער ליינער און באקומען די גליונות בחינם, אָדער צו שיקן הערות אָדער תשובות, ביטע פארבינדט אייך מיט הרב יהושע אַלט YALT3285@GMAIL.COM

דער גליון ווערט געליינט אין זעקס קאנטינענטן און אין איבער פערציג לענדער ארום דער וועלט. לעילוי נשמת הרב שלום דובער בן הרב יצחק ז"ל והרב צבי בן הרב שמואל זאנוויל ז"ל

This newsletter can also be viewed at <https://bit.ly/3z9qF5E>.

דעם נוזלעטער קען מען אויך זען אויף אידיש ביי <https://bit.ly/38RvdTI>

Pour voir ou télécharger la version Française: <https://parshasheets.com/?s=Fascinating+Insights>.

אפשר לקרוא את עלון זה בעברית באתר: הורדות-עלונים/רעיונות-מדהימים-הורדות-עלונים <https://www.dirshu.co.il/category/>
דער מחבר ערלויבט און שטיצט סיי ווער עס וויל פארשפרייטן דעם גליון צו דעם ציבור.

א פאראייניגטע אפטייל

צוליב דער אומגעהויערער אחדות וואס הערשט יעצט צווישן כלל ישראל זינט דעם אָנהייב פֿון די עזה-מלחמה, איז פאָסיג דער דאָזיגער צושרייבונג.

דער פסוק זאגט "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד", (ווי גוט און ווי אנגענעם איז די זיצונג פון ברידער, אויך אינאיינעם). ווי ליב עס איז ביים אויבערשט'ן ווען אידן קומען זיך צוזאמען. די וואָרט "גם" (אויך) זעהט אויס איבעריג.

עס קענען זיצן אידן צוזאמען אבער וויבאלד יעדער האט זייערע מיינונגען, געפילן און אויסקוקן, פעלט א אחדות. עס איז דאָך גרעסער ווען זיי זענען באחדות כאָטש זיי האָבן פארשידענע מיינונגען און שיטות. מען קען פארשטיין די פסוק "ווי גוט און אנגענעם עס איז פאר ה' ווען אידן זיצן אינאיינעם (שבת אחים) הגם (גם) זיי האבן חילוקים", "יחד" איז ראשי תיבות פון 'יש חילוקי דעות', עס זענען דא חילוקי דעות.

אין אן עהנליכן אופן האָט הרב דוד קוויאט ערקלערט דאָס וואָרט "גם" אין דעם פסוק. די גמרא דערציילט אונז אז בית שמאי פסק'ענט אז אויב מען האָט געגעבן אַ זונה ווייץ קערנדלעך ווי איר צאָלונג און איינער האָט פון זיי געמאכט מעל אָדער אויל פון די איילבירטן אָדער וויין פון די וויינטרויבן, איז עס נאָך אלץ אסור פאר אַ קרבן. פארוואס האלט בית שמאי אז עס איז אסור אפילו נאכדעם וואס זיי זענען אריבער א טויש? ווייל עס שטייט דאָס וואָרט "גם" – (אויך) דאָרט אין די פסוק, און דאָס קומט אריינעמען זייערע געענדערטע

פארמען — גם לרבות שינויים. דאס ווארט אויך אין "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד" איז כולל שינויים, אידן פון אלע סארטן — אשכנזים, ספרדים, חסידים, אאז"ו. איינער האט אמאל געזאגט, "פארשיידן מיט די מיינונגען פון מענטשן, אבער נישט מיט מענטשן".

הרב אשר ווייס האט אמאל געשילדערט א איד וואס איז א מושלם: איינער מיט א חסידישע הארץ, א ליטווישן שכל, די יושר און ערליכקייט פון א יעקע, די הייליגקייט פון אן אונגארישע, און די כבוד התורה פון א ספרדישע איד.

א חב"ד רב האט געזאגט פאר א איד וואס האט געהיט שבת, כשרות און נאך עטליכע מצוות אז מיר זענען מסכים אין פיל מער ענינים ווי מיר זענען נישט מסכים. און די ענינים וואס מיר שטימען אויף זענען פיל מער וויכטיג ווי די זאכן וואס מיר זענען נישט מסכים דערויף. מיר שטימען אויף די ווערט פון א מענטש'ס לעבן. מיר שטימען אז דער אויבערשטער איז איינציג, אז ער האט באשאפן דעם וועלט און אז די געצויגענע עקזיסטענץ פון דער וועלט הענגט אין זיין רצון.

מיר קענען צומאל צולאזן די קליינע דיפערענצן וועלכע קומען אין די וועג פון אונזער אהדות. מיר מוזן אריינדרינגען אין אונז אז וואס בינד אונז צוזאמען איז פיל מער וויכטיג און וויטאל ווי וואס צוטיילט אונז. אויב א מענטש איז גענוג א איד אז די נאציס ימ"ש זאלן אים שיקן אין די גאז קאמערן איז ער גענוג אידיש צו ווערן באליבט ביי אונז.

הרב קלמן קראהן איז אמאל געווען אין א טעקסי אין ארץ ישראל. זיין דרייווער איז געווען קעגן פרומע אידן. כאטש ר' קלמן האט פרובירט צו זיין פריינדליך, איז דער דרייווער געווען קאלט און אנטויגאניסטיג. פלוצעם, אין מיט'ן דער פארן, האט ר' קלמן געזאגט צום דרייווער "מיר זענען ברידער". מיט אַנטיפּאַטי, האט דער שאַפּער טרויעריג געזאגט, "מיר זענען נישט ברידער. איר זענט רעליגיעז און איך בין נישט." האט ר' קלמן געענטפערט, "מיין רבי האט מיר געלערנט אז מיר זענען ברידער." ווער איז דאס, האט דער דרייווער געפרעגט. דער ענטפער: "היטלער. ער האט נישט דיפערענשייטידי צווישן די וואס זענען רעליגיעז און די וואס זענען נישט. ער האט נעבאך זיי אַלע דער'הרג'עט".

דער אהבת ישראל פון וויזניץ זי"ע פלעגט זאגן אז מען דארף זיין גוט פאר יעדן אבער נישט מיט יעדן!!! דאס הייסט, מען דארף זיין פריינדליך מיט אַלעמען אַבער נישט זיין באַפּרִינדט מיט אַלעמען.

רעפּלעקטינג אויבן

מיר קענען צולייגן די ווערטער פון הרב אלחנן וואסערמאן אויף אונזער יעצטיגע מצב.

ער האט גערעדט אין זיין ישיבה אין באראנוויטש אין 1937 ווען מען האט שוין געפילט די ווירקונגען פון היטלער ימ"ש. ער האט געציטירט דעם ווילנער גאון זצ"ל וואס זאגט אז אלעס וואס פאסירט אויף דער וועלט שפיגלט זיך אפ פון וואס עס טוט זיך אין הימל.

"אויב אַ פּינּט ווי היטלער ימ"ש איז אויפגעשטאנען קעגן אונז, דעמאָלץ מוז זיין אַ גרויס באַשולדיגונג אין הימל. אַזוי מוזן מיר אפּשטילן די באַשולדיגונג, ווי איידער אַפּשטויסן היטלער. אפילו אויב מיר קענען פאַרקרימען די בייזע פּלענער פון היטלער ימ"ש, אן אנדער און אפשר ערגער מער היציג פּינּט קען נעמען זיין אָרט. אַ משל פֿאַר דעם איז אַז פון אַ קראָם פֿענצטער וואָס דיספּלייזט, למשל, פּלאַסטיק פירות וואָס האָבן נישט קיין טעם אָדער ריח. אַבער, זיי פאַרשטעלן די פּרוכט פאַרקויפט אינערווייניג. פּונקט אַזוי, וועלט געשעענישן רעפּריזענטירט די געשעענישן אין הימל און דארט איז וואו דער פאַקוס דאַרף זיין.

ר' אלט זכה ללמוד תחת הרה"ג מרדכי פרידלענדער זצ"ל והוסמך לרבנות על ידי הרה"ג זלמן נחמיה גולדברג זצ"ל. ר' אלט הוציא שבעה ספרים במגוון נושאים בעניני יהדות ומחשבת ישראל. כתביו מופיעים באנגלית, אידיש, עברית, גרמנית וצרפתית.